

MATERIAIS LINGÜÍSTICOS

Souto García, María Belén

Vocabulario das artes gráficas. Obradoiro de encadernación / María Belén Souto García

Vigo: Universidade de Vigo, Servizo de Publicacións, D.L. 2002
72 p. ; 24 cm. – (Materiais lingüísticos; 1)

D.L. C-1730-2002 – ISBN 84-8158-221-2

1. Artes gráficas - Glosarios, vocabularios, etc. políglotas
 2. Gallego (Lengua) - Glosarios, vocabularios, etc. políglotas
- I. Universidade de Vigo. Servicio de Publicacións, ed.

655(038)

Edición:

Área de Normalización Lingüística da Universidade de Vigo

Rectorado da Universidade de Vigo

r/ O Porto, 1

36201 Vigo

Tel. 986813574

Fax: 986813559

© María Belén Souto García

© Área de Normalización Lingüística da Universidade de Vigo, 2002

© Servizo de Publicacións da Universidade de Vigo, 2002

Printed in Spain - Impreso en España

I.S.B.N. 84-8158-221-2

Depósito Legal: C. 1730-2002

Deseño e maquetación: Acuarela Comunicación sll

Imprime: PLANA Artes Gráficas, S.L. - Santiago

Reservados todos los derechos. Ninguna parte de este libro puede reproducirse o transmitirse por ningún procedimiento electrónico o mecánico, incluyendo fotocopia, grabación magnética o cualquier almacenamiento de información e sistema de recuperación, sin el permiso escrito de la Área de Normalización Lingüística da Universidade de Vigo.

VOCABULARIO DAS ARTES GRÁFICAS. OBRADOIRO DE ENCADERNACIÓN

María Belén Souto García

UNIVERSIDADE
DE VIGO

Índice

PRESENTACIÓN	5
INTRODUCCIÓN	6
1 ÁRBORE DE CAMPO	9
2 NORMAS DE USO	12
3 VOCABULARIO	13
4 ÍNDICE ALFABÉTICO DE ESPAÑOL	56
5 ÍNDICE ALFABÉTICO DE INGLÉS	60
6 BIBLIOGRAFÍA	64
6.1. OBRAS LEXICOGRÁFICAS	64
6.2. OBRAS E RECURSOS TERMINOLÓGICOS	65
6.3. OBRAS ESPECIALIZADAS	66
6.4. OBRAS DE REFERENCIA	68

Presentación

O volume que estamos a presentar constitúe a primeira achega dunha colección de traballos lingüísticos e terminolóxicos que a Universidade de Vigo, a través da Área de Normalización Lingüística, vai poñer á disposición da comunidade universitaria e de toda a sociedade galega para contribuír fondamente nas tarefas da elaboración da lingua galega.

Malia os importantes avances, tanto cualitativos coma cuantitativos, que se veñen producindo na lexicografía e na terminoloxía da lingua galega nos últimos vinte anos, aínda son moitos os campos do saber que precisan dun labor de concreción e de fixación terminolóxica. A existencia na Universidade de Vigo de titulacións e de áreas de coñecemento inseridas nun amplo abano de ámbitos científicos ha permitirnos deseñar liñas de actuación tendentes a cubrir todas aquelas áreas e ámbitos do saber que presenten insuficiencias ou limitacións na fixación de termos en galego.

O vocabulario que abre esta colección foi deseñado e realizado por unha investigadora que se licenciou na titulación de Traducción e Interpretación da Universidade de Vigo. Aproveitarmos o capital humano e investigador dos nosos licenciados e licenciadas para a produción de materiais lingüísticos desta natureza ha resultar unha tarefa fecunda para tódolos implicados.

Como a elaboración terminolóxica require a difusión e espallamento dos materiais desenvolvidos entre tódolos destinatarios interesados –na comunidade universitaria e na sociedade galega en xeral–, acordouse poñer en marcha unha liña editorial específica no seo do catálogo de edicións do Servicio de Publicacións da Universidade de Vigo. Gracias á colaboración entusiasta do Servicio de Publicacións, os traballos que verán a luz nesta colección chegarán a un público amplo e diverso que poderá ir incorporando as propostas lingüísticas achegadas.

Anxo M. Lorenzo Suárez
Director da Área de Normalización Lingüística
Universidade de Vigo

Introducción

O presente *Vocabulario das artes gráficas: obradoiro de encadernación* procede da tese de licenciatura en Traducción, que defendemos o 6 de febreiro de 2002 na Universidade de Vigo e foi dirixida polo Dr. Alberto Álvarez Lugrís. Este traballo foi froito da investigación que levamos a cabo durante unha estadía no Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades da Xunta de Galicia, no que, preto de tres anos, estivemos adscritos ó proxecto de terminoloxía científico-técnica no Termigal (Servicio de Terminoloxía Galega) da Real Academia Galega, que está dirixido por Manuel González González, catedrático de Filoloxía Románica, secretario da RAG e Coordinador Científico do Centro Ramón Piñeiro en Santiago de Compostela.

O noso principal obxectivo foi ofrecer correspondencias galegas á terminoloxía da industria gráfica tendo en conta os usuarios do sector das artes gráficas; especialmente o alumnado e profesorado de Formación Profesional de Galicia, onde a familia das Artes Gráficas está en alza polo pulo que a Xunta de Galicia está a introducir nestes estudos co fin de aumenta-las posibilidades de inserción laboral da mocidade galega. Ademais pretendemos que outros colectivos como os profesionais das editoriais, imprentas e outras empresas do sector privado como axencias de tradutores e intérpretes e os profesionais da comunicación poidan obter beneficio del, xa que poñemos á súa disposición unha publicación que lles permitirá impartir e participar en clases formativas en lingua galega, edita-la literatura de textos técnicos nesta lingua e que os especialistas teñan fontes ás que recorrer para desenvolver os seus traballos e mesmo poidan utiliza-lo galego como vehículo de comunicación común nas súas relacións interprofesionais.

Existen aínda moitas carencias de terminoloxía galega no campo científico e técnico, nesta área de especialidade en concreto contabamos unicamente cunha pequena contribución de Xan Arias, *A encadernación*, que serviu de base a este vocabulario co que se pretendeu realizar un traballo terminográfico máis rigoroso partindo daquel proxecto inicial xa difundido.

O mundo das artes gráficas ten longa tradición en Galicia: o nacemento da imprenta ocorre a finais do século XV e as súas orixes sitúanse en dúas pequenas imprentas de Monterrei (Ourense). Sen embargo, a imposición do español como lingua de prestixio durante os séculos posteriores e o feito de que o oficio da imprenta non tivo tanta tradición como outros labores tradicionais asociados ó mundo rural non permitiu conservar terminoloxía autóctona en lingua galega. En consecuencia, ó non contarmos cun repertorio de fontes bibliográficas nesta lingua, que contribúsen a contrasta-las nosas escollas, tivemos poucas posibilidades de recuperar léxico patrimonial, e houbemos de recorrer á creación neolóxica, tanto de forma (os chamados *neoloxismos formais* ou unidades terminolóxicas que se crean seguindo os procedementos morfolóxicos do sistema lingüístico da lingua galega) como de significado (os chamados *neoloxismos semánticos* ou unidades preexistentes na lingua galega ás que se lles adscribe un significado distinto do orixinal) e mesmo de préstamo (*neoloxismos de préstamo* ou voces especializadas con denominacións que proveñen da adaptación da terminoloxía de linguas foráneas); con respecto a estes últimos, incidimos especialmente no estudio da terminoloxía presente xa noutras linguas románicas e recorreremos ó catalán (que ten en común co galego que foi unha lingua desfavorecida pola presión do español), ó portugués (lingua emparentada directamente co galego) e mesmo ó francés e ó italiano, menos próximas pero coas que o galego comparte trazos lingüísticos por partiren tamén da mesma lingua nai: o latín. Co fin de ofrecer voces especializadas adecuadas e productivas tratamos de adoptar solucións terminolóxicas seguindo uns criterios determinados, que son referencia obrigada para os terminólogos que traballan con linguas minorizadas, entre os que destacan: a frecuencia de uso e as posibilidades de derivación dos termos, o paralelismo con outras linguas, a motivación e univocidade, e a adecuación sociolingüística; e coidamos de aplica-lo máximo rigor contando ademais moi de cerca coa opinión dos especialistas, futuros usuarios da nova terminoloxía, a fin de cubri-los baleiros existentes.

O presente vocabulario (inicio dun diccionario terminolóxico trilingüe completo das artes gráficas) foi pasando por varias etapas na súa elaboración antes de acadala forma actual. En primeiro lugar, unha etapa documental na que recompilamos material sobre o tema das artes gráficas a través de visitas a librerías, bibliotecas, acceso a Internet e contacto con especialistas en persoa e por liña, que culminou coa elaboración dun corpus textual multilingüe; a esta etapa seguiu o deseño dunha árbore conceptual, que representa a organización visual do sistema de conceptos desta área de especialidade; a creación dunha ficha multilingüe para efectuar a extracción automática de datos terminolóxicos nunha base de datos, a extracción mesma dos datos de xeito organizado nas fichas, e unha supervisión da nomenclatura coa axuda de varios especialistas tanto do eido técnico como lingüístico, que permitiu obter como resultado final ó redor de duascenas fichas terminolóxicas que constitúen un vocabulario trilingüe da maquinaria e ferramentas do obradoiro de encadernación. As entradas principais, en galego, veñen acompañadas da categoría gramatical e unha codificación que constitúe a información conceptual que remite á árbore, ademais cada termo leva unha definición terminolóxica, sinónimos en galego, termos equivalentes e sinónimos en español e inglés e un campo encabezado por un Vexa (Vex) que permite a remisión entre termos.

Árbore conceptual

NESTA árbore recollemos cáles son as diferentes fases polas que pasa un produto das artes gráficas antes de chegar ó consumidor. Falaremos de tres fases principais, nas que se englobaría o conxunto de artes que constitúen as artes gráficas, que á súa vez están subdivididas en áreas. É neste marco global onde se encadrarían os termos especializados de cada área.

Existe unha primeira fase de **PREIMPRESIÓN**, que se entende como o conxunto de operacións que preceden á impresión: o proxecto-boceto, a composición e compaxinación, a fotomecánica (a integración de imaxes e textos, así coma o tratamento da cor), que finalizaría coa creación das pranchas ou matrices mediante as cales se vai efectuar a reprodución, nas distintas máquinas e métodos de impresión.

Unha segunda fase sería a **IMPRESIÓN** ou a acción de imprimir-lo orixinal sobre papel, tea, coiro ou outro material. Nesta fase debemos distinguir entre distintos procedementos: tipografía (impresión con tipos movibles ou con pranchas de diversos materiais, fundidos ou gravados en relevo), *offset* (impresión litográfica con matrices planas, que poden ser de metal, pedra ou outra materia apropiada), ocogravado (impresión con clichés de cobre en oco), serigrafía (impresión por medio de gravados ou pantallas de tecido, que adoitan ser seda e nilón, é dicir, impresión con matrices filtrantes), flexografía ou impresión á anilina (procedemento de impresión no que a matriz está constituída por un cliché que pode ser de caucho ou de plástico e no que as partes que se han de imprimir están en relevo) e impresión electrostática (impresión realizada por arcos eléctricos cun compoñente metálico ou tóner). Actualmente existe unha revolución de impresións: dixitais, realizadas por inxección de tinta, láser, etc.

Por último, a fase de **POSTIMPRESIÓN**, na que entraría a área que nos ocupa, pois abrangue todo o referente a acabados (encadernación, vernices, plastificados e troquelados).

Dentro da área da encadernación cómpre dedicarlle un punto da árbore ó libro encadernado, que posúe unhas partes físicas ben diferenciadas con terminoloxía específica e, ademais, existe unha gran profusión de nomenclatura interesante estreitamente emparentada con el (ex: bibliófilo, bibliófago, bibliomanía...).

É necesario, igualmente, trata-los procedementos de encadernación, que son tres: manual ou artesanal, industrial e artística. Estes procedementos están ligados a dous procesos: o proceso artesán, onde entraría a encadernación manual e artística e o proceso industrial; dos que resultan os diferentes tipos de encadernación.

Dentro do primeiro proceso incluímos dúas actividades diferenciadas: a reencadernación de libros e a propia encadernación, que están ligadas a uns pasos claramente diferenciados e que seguen un proceso lineal: descoser, limpar caderniños, reparación dos caderniños e páxinas rotas (no que se refire á reencadernación) e dobrar caderniños, coser caderniños, pegar gardas, guillotinar, confeccionar tapas, dourar, sacar caixos, pegar cabezada e entrar ou meter tapas (pasos obrigados para proceder a encadernar).

No proceso industrial destacamos dúas clases de encadernación que teñen vixencia na actualidade: a encadernación en rústica (con tapa de cartolina), que está ligada ós pasos principais de: pregar, alzar, coser, cubrir e guillotinar e a encadernación en tapa dura ou cartoné, que se desenvolve nos seguintes pasos lineais: pregar, alzar, coser, pegar gardas, enlomar, guillotinar, redondear lombos, pegar cabezadas, sacar caixos, meter tapas e dourar. A encadernación en tapa dura elabórase en cartón, pero é posible empregar forros en diferentes materiais: semitea, semipel, pel, tea, plásticos, similpel (guaflex, etc.) ou cromo, é dicir, papel impreso ou plastificado. Son estes dous últimos tipos de materiais os que teñen maior éxito hoxe en día.

Seguidamente dedicámoslle un punto ó obradoiro de encadernación, distinguindo entre os materiais, as ferramentas e a maquinaria, e rematamos cunha nomenclatura profesional dos oficios das persoas implicadas neste labor (dourador, prensista, gravador, etc.).

I. ARTES E INDUSTRIAS GRÁFICAS

I.1. PREIMPRESIÓN

I.2. PROCEDIMENTOS DE IMPRESIÓN

I.3. POSTIMPRESIÓN

I.3.1. ENCADERNACIÓN

I.3.1.1. O LIBRO ENCADERNADO

I.3.1.1.1. PARTES DO LIBRO

I.3.1.1.2. NOMENCLATURA LIBREIRA

I.3.1.2. PROCEDIMENTOS DE ENCADERNACIÓN

I.3.1.2.1. PROCESO ARTESÁN (ENCADERNACIÓN MANUAL E ARTÍSTICA)

I.3.1.2.2. PROCESO MECÁNICO (ENCADERNACIÓN INDUSTRIAL)

I.3.1.3. TIPOS DE ENCADERNACIÓN

I.3.1.3.1. EN PASTA

I.3.1.3.2. MEDIA ENCADERNACIÓN

I.3.1.3.3. Á ALEMANA

I.3.1.3.4. Á HOLANDESA

I.3.1.3.5. Á INGLESA

I.3.1.3.6. EN TEA

I.3.1.3.7. EN MEDIA TEA

I.3.1.3.8. EN CARTONÉ

I.3.1.3.9. EN RÚSTICA

I.3.1.4. OBRADOIRO DE ENCADERNACIÓN

I.3.1.4.1. MATERIAIS DE ENCADERNACIÓN

I.3.1.4.2. MÁQUINAS DE ENCADERNACIÓN

I.3.1.4.3. FERRAMENTAS DE ENCADERNACIÓN

I.3.1.5. NOMENCLATURA PROFESIONAL DOS OFICIOS

2 Normas de uso do vocabulario

PARA facilita-lo uso do vocabulario achegaremos unhas breves instrucións.

- Os termos aparecen ordenados alfabeticamente polas entradas principais en galego, que se caracterizan por estaren en negra.
- Todos eles veñen acompañados inmediatamente da categoría gramatical e a información conceptual que remite ós campos árbore, tema e área.
- De seguido aparece a definición terminolóxica de cada un deles.
- Nas fichas completas temos tamén os sinónimos en galego e os termos equivalentes respectivos e sinónimos en español e inglés.
- Ademais, aparecen outros termos galegos en negra e cursiva que se corresponden co campo *Vexa*, que cando se trata dun termo en minúscula refírese a un sinónimo do termo principal ó que remite, e cando vai en maiúscula remite a un termo relacionado conceptualmente con este da maneira que vén expresada na definición.

3 Vocabulario

1 **aceiteira** *s.f.* < l.3.1.2.1., l.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Recipiente para o aceite de noz que utiliza o dourador para sentar ben o ouro.

Es alcuza

En oilcan

2 **achaiador** *s.m.* < l.3.1.2.1., l.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. achanzador

3 **achanzador** *s.m.* < l.3.1.2.1., l.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Cicel para aplanalo fondo dun motivo co fin de resalta-lo relevo, que se emprega para o traballo de repuxado do coiro.

SIN. achaiador

Es aplanador

En finishing burin, flattener

- 4** **afiadoira** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Pedra para afiar instrumentos cortantes ou repasa-lo fío para rebaixa-las peles.

SIN. pedra de afiar

Es afiladera, muela, piedra afiladora, amoladera

En grindstone, whetstone

- 5** **agulla de encadernar** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta de aceiro coa punta curvada de 7 cms de longo e 1,5 mm de largo para cose-los caderniños.

Es aguja de encuadernar, aguja de encuadernador, aguja de punta roma, aguja

En binding needle, stitching needle, bookbinder's needle

- 6** **agulleiteira** *s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina para aplicar ollais metálicos de reforzo ós buratos dos papeis ou cartóns.

Es ojetera

En eyeletting machine

- 7** **alisador** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta provista dun mango, que ten a forma do lombo do libro en oco e que serve para remata-la súa forma e cinxi-la lombada.

Es alisador, alisalomos

En smoothing tool, smoothing blade, back smasher

- 8** **almofadiña** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Instrumento formado por unha prancha rectangular ou case cadrada, cuberta cunha pel de becerro de 30 x 30 cm, usado polo dourador para gardar, colocar, cortar e manipula-lo ouro en pans para aplicalo na ornamentación e rotulación do libro.

SIN. almofadiña de dourar

Es almohadilla de dorar, almohadilla

En gilding cushion

- 9** **almofadiña de dourar** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. almofadiña

- 10** **alzadora** *s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina empregada para alza-los pregos de forma automática.

Es alzadora, máquina de alzado, máquina alzadora, máquina de alzar

En gathering machine, assembling machine, collating machine

- 11** **asentador** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Correa untada de graxa que se usa para suaviza-lo gume das ferramentas.

SIN. badana de asentador

Es afilador

En strop, razor strop

- 12** **badana de asentar** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. asentador

- 13** **barra** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. barra de presión, PRENSA

- 14** **barra de presión** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Panca de ferro da prensa que serve para facer presión e que se acciona cun manguíño de madeira que leva no extremo.

SIN. premedora, barra

Es barra de presión, barra

En clamping bar, pressure bar, bar

Vex. PRENSA

- 15** **barrena** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Barra de ferro ou aceiro coa punta en espiral, que se emprega en máquinas de facer buracos, dándolle un movemento circular.

Es broca

En drill bit, bit

- 16** **bastidor** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Armazón de madeira onde se cosen, a man, os pregos dun libro.

SIN. cosedor

Es bastidor, cosedor, marco

En sewing frame, sewing bench, sewing press, sewing rack

- 17** **bebedoiro** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Recipiente vernizado ou de louza, de forma oblonga, que empregaba o dourador para mete-lo mordente ou clara de ovo para asenta-lo pan de ouro.

Es bebedero, bebedero para pájaros, abrevadero

En drinking trough, water bowl

- 18** **berbequí** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta constituída por unha manivela en forma de C cunha barrena no extremo inferior, utilizada para facer furados.

Es berbiquí, broca

En carpenter's brace

- 19** **bisturí** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta en forma de coitelo pequeno moi afiado que utilizaba o dourador para corta-los pans de ouro.

SIN. lanceta

Es bisturí, lanceta

En scalpel, lancet

- 20** **bolsa pregadora** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Bandexa da pregadora, onde se dobran os pregos.

Es bolsa plegadora

En fold plate, folding pocket, bucket plate

Vex. PREGADORA

- 21** **brocha de cola** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Utensilio formado por un feixe de pelos suxeitos a un mango, que se emprega para estende-la cola por unha superficie.

Es brocha para cola, brocha para empastar

En glue brush

- 22** **brunidor** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta constituída por un mango de madeira e pedra de ágata, de forma plana ou curva ou de dente de lobo, que se usa para abrillanta-los cortes dos libros.

Es bruñidor

En burnisher, polisher

- 23** **brunidor de ágata** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. dente de lobo, BRUNIDOR

- 24** **buril** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta de ferro, delgada e con punta, empregada para gravar no coiro.

Es buril, cincelito

En burin, graver, etcher's needle, engraver's chisel

Vex. PUNZÓN

25 **burro** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Armazón de madeira en forma de caixón usado como soporte polos encadernadores para a prensa de enlomar e cortar.

SIN. cabalete

Es burro, caballete, chibalete

En trestle, book press

26 **cabalet** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. burro

27 **carácter tipográfico** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. tipo de imprenta

28 **caravilla** *s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. cavilla

29 **cartabón** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Instrumento para debuxar que ten a forma dun triángulo cun dos seus ángulos rectos e os tres lados desiguais.

Es cartabón

En square

30 **cavilla** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Peza que serve para axusta-los cordeis da costura na parte inferior do tear.

SIN. caravilla

Es clavija, pasador

En peg, tuning peg, pin, tuning pin

31 **cepillo** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Utensilio constituído por un soporte de distintos materiais ó que van fixados pequenos feixes de fíos ou sedas flexibles para aplicar cola, pegamento ou calquera líquido adhesivo á superficie do cartón, papel, coiro, etc.

SIN. escoba

Es cepillo, cepillo de mano

En brush

32 **cepillo para xaspear** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta que se emprega para aplica-la cor, impregnádoa no tinte e frotádoa suavemente cunha coadora fronte á superficie que se vai pintar.

SIN. escoba para xaspear, vasoiriña

Es cepillo para jaspear, escobilla, cepillo

En marbling brush, marbler's brush

33 **cepo** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. tallo

- 34** **cicel** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta de aceiro, bronce ou marfil, cun dos extremos rematado en punta no cortante, que se emprega para realizar ornamentacións artísticas delicadas sobre coiro.

SIN. cincel

Es cincel

En graver, engraver's tool, burin

- 35** **cincel** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. cicel

- 36** **cisalla** *s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina semellante a unha guillotina pesada de accionamento manual empregada para cortar cartón, papel, teas e outros materiais de encadernación.

SIN. cizalla

Es cizalla, máquina cizalladora

En shearing machine, shears

- 37** **cisalla circular** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina empregada para corta-las follas de cartón, que consiste nun eixe provisto de coitelas circulares movibles que xiran accionadas por un motor eléctrico e que dan varios cortes a un tempo nunha folla ou tira de cartón e divídeno en pezas das medidas desexadas.

SIN. cizalla circular

Es cizalla circular, cizalla para cartón

En rotary cutter

Vex. CISALLA

38 **cizalla** *s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. cisalla

39 **cizalla circular** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. cisalla circular, CISALLA

40 **coadora** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta sobre a que se frota o cepillo impregnado de tinte para xaspear.

Es rejilla, rejilla para jaspear

En draining board, marbling grill

41 **coitela¹** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Folla de metal das guillotinas e cisallas, con gume, empregada para corta-lo material cando se accionan estas máquinas.

Es cuchilla, hoja

En guillotine knife, paper cutting machine knife, (shear) blade

Vex. CISALLA, GUILLOTINA

42 **coitela²** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Prensa manual horizontal que usan os encadernadores para corta-lo papel dos libros.

Es ingenio

En plough

- 43** **coitelo** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta que consta dunha folla de metal con fío por un dos lados e unida a un mango, que se usa para cortar e para recolle-las follas de ouro en pans e colocalas na almofadiña.

Es cuchillo, cuchillo de encuadernador

En knife, bookbinder's knife

- 44** **coitelo de aprimar** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta con mango e gume curvo que serve para raspar e rebai-xar manualmente o grosor da pel.

SIN. chifla

Es chifla, cuchilla para chiflar, cuchilla para adobar el cuero

En paring knife, edging knife

- 45** **coitelo de dourar** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta provista dun gume de 200 mm de longo e 25 mm de largo empregada para corta-lo ouro.

Es cuchillo de dorar, cuchillo para cortar el oro

En gilder's knife, gilding knife

Vex. COITELO

- 46** **colgadoiro** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Listón longo de madeira cun traveseiro nun extremo de cerca de 33 cm de longo, que se usa para poñe-los pregos sobre as cordas e para quitalos cando están enxoitos.

SIN. varal

Es colgador, espito, extendedor

En hanger

47 **compás** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta empregada para tomar medidas exactas e trazar curvas, consta de dúas agullas de puntas romas unidas na súa parte superior por un mesmo eixe sobre o que xiran.

Es compás, compás de tornillo

En compass

48 **compoñedor** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta provista dun mango que consta de dúas regriñas de latón paralelas entre as que se colocan as letras, que se suxeitan despois cun parafuso, que o dourador emprega para rotular liñas de texto nos libros, en quente.

Es componedor

En lettering pallet, composing stick, setting stick

49 **cortante** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta ou máquina con bordos cortantes para recortar con precisión pranchas, cartóns, coiro, etc.

SIN. talladora

Es troquel, trepante

En press knife

50 **cortapapel** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Coitelo de pouco gume que se emprega para separa-las follas polos cortes dun libro, se estes non se cortaron previamente.

Es cortapapeles, cortapliegos

En paper-knife, paper-cutter

51 **cosedor** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. bastidor

52 **cosedora** *s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina para cose-los pregos dun libro (con fío ou arame) ou para grampalo.

SIN. máquina de coser

Es cosedora, máquina de coser

En sewing machine, stitcher, stitching machine

53 **cosedora con arame** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina, de accionamento eléctrico ou manual, que se utiliza para coser con grampas de arame.

SIN. máquina de coser con arame

Es cosedora con alambre, máquina de coser con alambre, engrapadora para encuadernación en rústica

En wire stitcher, wire stitching machine

Vex. COSEDORA

54 **cosedora con fío** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina para cose-los pregos dun libro con fío.

SIN. máquina de coser con fío

Es cosedora con hilo, cosedora con hilo vegetal

En thread sewing machine, thread stitching machine

Vex. COSEDORA

- 55** **cuña** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Peza de madeira ou ferro, que consiste en dúas caras rectangulares que se van unindo ata formaren un ángulo agudo, sobre o que descansa a platina na prensa.

Es cuña

En quoin, locking-up quoin

Vex. PLATINA

- 56** **curvador** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta empregada para redondea-las lombeiras antes da súa aplicación ó lombo do libro.

SIN. redondeador, listón redondeado

Es borneador, redondeador, listón redondeado

En forming iron, lath

- 57** **chapa de cinc** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Plancha de cinc que se coloca debaixo do material que se corta co tallador.

SIN. chapa de zinc

Es chapa de cinc, plancha de cinc

En zinc plate

- 58** **chapa de folla de lata** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. chapa estañada

- 59** **chapa de zinc** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. chapa de cinc

- 60** **chapa estañada** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Chapa de ferro estañado de case 0,5 mm de grosor, forrada con papel, que serve para colocar dentro das pranchas cando se prensan os libros.

SIN. chapa de folla de lata

Es chapa de hojalata, placa de estaño

En tinplate

- 61** **chifla** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. coitelo de aprimar

- 62** **dente de lobo** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Brunidor de ágata que usan os douradores para puli-los cortes, chamado así pola súa forma tan característica.

SIN. brunidor de ágata

Es diente de lobo, bruñidor de ágata

En tooth burnisher, agate burnisher

Vex. BRUNIDOR

- 63** **disco tensor de fíos** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Disco do tear que serve para tensa-lo fío que se usa para coser.

SIN. tensor de fíos

Es disco tensor del hilo, tensor de hilo

En thread tension disk, thread tensioner

Vex. TEAR

- 64** **dobradoira** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta de madeira, óso, marfil, etc, en forma de coitelo, preferentemente de forma lanceolada, que se emprega para o pregado manual.

Es plegadera

En paperknife, folding stick, bonefolder

- 65** **dourador de curvas** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferro de dourar para trazar liñas curvas.

Es arquillo

En curved finishing tool

Vex. FERRO

- 66** **embrague** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Peza da guillotina que permite poñela en funcionamento.

Es embrague

En clutch

Vex. GUILLOTINA

67 **embutidora** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que se emprega no repuxado do coiro durante a operación de embutir.

Es embutidora

En deep drawing press

68 **enceradora** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que serve para aplicar cera.

SIN. máquina de encerar

Es enceradora, máquina enceradora, máquina de encerar

En waxer, waxing machine

69 **encoladora** *s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina para encolar papel, cartolina, tea ou outro material usado para cubri-los libros.

SIN. máquina encoladora

Es encoladora, engomadora

En glue-spreader, gluer, gluing machine, adhesive-spreading machine

70 **escoba** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. cepillo

71 **escoba para xaspear** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. cepillo para xaspear

72 **escuadro lateral** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Peza da guillotina que serve para situa-lo papel e cortalo perfectamente a escuadro.

Es escuadra lateral

En side gauge, side plate

Vex. ESCUADRO², GUILLOTINA

73 **escuadro¹** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Instrumento con forma de triángulo rectángulo usado para formar ou medir ángulos rectos e para tirar liñas perpendiculares.

Es escuadra

En square, try square

74 **escuadro²** *s.m.* < I.3.1.2.1., I. 3.1.2.2., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Barra móbil que regula a posición do papel na guillotina, pregadora, etc.

Es escuadra, escuadra tope

En back gauge, rear gauge

75 **esfiadora** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. esfiãadora

76 **esfiañadora** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta que serve para raspa-los cordeis da costura do libro para pegalos sobre os cartóns das tapas.

SIN. esfiadora

Es risclador

En paperknife, folding stick, bonefolder

77 **espacio** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Peza de metal que serve para separa-las palabras ou poñer maior distancia entre as letras ó compoñer unha liña con tipo móbil.

Es espacio

En space

78 **fendedora** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina para cortar e creba-lo coiro na operación de repuxado.

SIN. máquina fendedora

Es hendedora, máquina hendedora, máquina de hender,

En splitting machine, cutter-perforating machine, slitting machine

79 **ferrño** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferro alongado empregado para gofrar o dourar en quente e a man, que serve para imprimir en ouro diferentes aderezos sobre os lombos ou nas cubertas dos libros.

Es tronquillo

En hand tool, unit tool, finishing tool

Vex. FERRO

- 80** **ferro** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta empregada na decoración do libro, xeralmente fabricada en bronce, que, aplicada a man, mediante presión e calor fixa o motivo gravado na pel, tea, etc.

SIN. ferro de dourar

Es hierro, hierro de dorar, hierro de estampar

En bookbinder's brass, finishing tool, pallet

- 81** **ferro de dourar** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. ferro

- 82** **filete** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Es filete

En fillet, purfling

Vex. FERRIÑO

- 83** **florón** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferro de dourar que leva en relevo gravados, escudos de armas, flores, cruces e outros aderezos para decora-los lombos ou cubertas dos libros.

Es florón

En floral tool

Vex. FERRIÑO

84 **formón** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta semellante ó escoupro, pero de folla máis larga e menos grosa.

Es formón

En chisel

Vex. GOBIA

85 **fornelo** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta xeradora de calor que se usa para quenta-los ferros que se aplican a man, aínda que tamén se emprega para a preparación da cola.

Es hornillo

En finishing stove

86 **gobelo** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. gobia

87 **gobia** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta manual de corte de media cana que empregan os gravadores, etc. para cortar e labra-la madeira.

SIN. gobelo

Es gubia

En gouge

88 **guía** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Dispositivo da pregadora constituído por dous elementos principais: un tope fixo que se pode desprazar segundo interese e unha peza que facilita a colocación correcta do prego no tope.

Es guía, escuadra

En guide, guide board

Vex. PREGADORA

89 **guillotina** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina usada para cortar papel, constituída por unha coitela vertical, guiada entre un bastidor de ferro e accionada manualmente ou por un motor.

Es guillotina

En paper trimming machine, paper cutter, paper trimmer, cutting machine

90 **guillotina trilateral** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Es guillotina trilateral

En three-knife trimmer, three-sided cutting machine, three-knife cutting machine, three-edge cutter

Vex. guillotina

91 **laminador** *s.m.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina, que consta de dous rodos que xiran en sentido contrario, para prensa-lo conxunto de pregos dun libro antes de encadernalos.

Es laminador

En rolling machine

92 **lanceta** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. bisturí

93 **lesna** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. punzón

94 **lima** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta formada por unha barra de aceiro con bordos cortantes, que actúa por frotamento e serve para desbastar, puír ou alisar.

Es lima

En file

95 **lingüeta** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Parte da coitela, formada por unha folla de aceiro que se usa para cortar papel.

Es lengüeta, lengua

En plow knife

Vex. COITELA²

96 **listón redondeado** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. curvador

- 97** **lixadora** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta de madeira, fina, que serve para lixa-los lombos ou os cantos dos cartóns.

Es lija, lija de madera

En sander

- 98** **mango de punzón** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta pequena de man cun mandril, que pode suxeitar unha agulla para perforar papeis grosos.

Es mango de punzón, mango para punta, portapunzón

En bodkin handle, handle of bodkin

- 99** **máquina cortaesquinas** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que serve para redondea-las esquinas dos cartóns ou libros.

Es máquina cortaesquinas

En corner cutting machine

- 100** **máquina de coser** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. cosedora

- 101** **máquina de coser con arame** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. cosedora con arame, COSEDORA

102 **máquina de coser con fío** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. cosedora con fío, COSEDORA

103 **máquina de dobrar** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. pregadora

104 **máquina de encadernar en espiral** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que une permanentemente as follas por medio dunha espiral ou aneis.

Es máquina de encuadernar en espiral

En spiral binder, spiral binding machine, machine for assembling pages

105 **máquina de encadernar en rústica** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que se emprega para aplica-lo adhesivo no lombo dos libros para encadernalos en rústica.

Es máquina de encuadernar en rústica

En perfect binder, adhesive binding machine, book-sewing machine

106 **máquina de encerar** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. enceradora

107 **máquina de enlomar** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina automática ou semiautomática empregada para aplicar tiras de papel engomado ou fitas adhesivas no lombo dos libros, rexis-tros, etc., dobrando lateralmente os bordos de xeito que cubran os pun-tos do cosido.

Es máquina enlomadora, máquina encoladora para lomos

En book back gluer, gluing machine, spine gluing machine, spine glueing machine

108 **máquina de enrolar espirais** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encader-nación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que se emprega para darlle ó arame forma de espiral.

Es máquina de arrollar espirales

En spiral winding machine

109 **máquina de facer tapas** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que ten por misión confeccionar tapas de cartón forradas de tea, papel ou outro material.

Es máquina de hacer tapas

En casing machine

110 **máquina de redondear cantos** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encader-nación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que serve para mata-las esquinas dos cantos dos libros.

Es máquina de redondear cantos, máquina de redondear esquinas

En corner rounding machine, corner rounder

111 **máquina de tallar** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que se emprega en encadernación para troquelar, fender, pregar e estampar en relevo mediante coitelas insertadas en patróns ou mediante filetes, sobre o papel ou cartón.

Es troqueladora, piqueteadora

En die-cutter, die-cutting machine, die-cutting press, punching machine

112 **máquina encoladora** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. *encoladora*

113 **máquina fendedora** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. *fendedora*

114 **máquina para aplanar lombos** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que se emprega para alisa-los lombos dos bloques dos libros antes de aplicárllle-las cubertas, na encadernación en rústica.

Es máquina de alisar lomos, alisalomos

En flattening machine, back smashing machine

115 **máquina para aprimar** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que serve para rebaixar a bisel os bordos das peles.

Es máquina de chiflar

En paring machine

116 **máquina para colocar tapas** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que serve para axustar e fixa-las tapas ó coiro do libro, despois de que ambos se preparasen por separado previamente.

Es máquina de entrar tapas, máquina de meter en tapas, máquina de poner tapas

En casing-in machine

117 **máquina para cortar índices** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que se emprega para corta-lo papel en secuencias (polo índice, polas letras do alfabeto, etc.).

Es máquina para cortar índices

En index tab cutting machine

118 **máquina para redondear e encolar lombos** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que se emprega para realiza-la operación de dar curvatura ó lombo do libro.

Es máquina para redondear y encolar lomos, máquina de volver, máquina redondeadora de lomos

En rounding-and-lining machine

119 **máquina para sacar caixos** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que se emprega para saca-los rebordos que levan os libros a ámbolos lados como ornamentación, para facilita-la súa apertura e oculta-lo espesor do cartón.

SIN. prensa para sacar caixos

Es máquina para sacar cajos, prensa de sacar cajos

En backing machine

120 **máquina perforadora** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que consta dunha mesa de madeira, que leva un armazón de ferro onde se suxeita o peite, que é unha regra provista de agullas despuntadas que fan a perforación.

Es máquina perforadora

En perforating machine, punching machine

121 **máquina plastificadora** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina para axustar papeis e cartóns con películas de materiais plásticos.

Es máquina plastificadora

En plastifying machine, laminating machine

122 **martelo** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta de percusión composta dunha cabeza de ferro ou aceiro cun mango.

Es martillo

En hammer

123 **martelo para sacar caixos** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Martelo redondeado usado para redondear e darlles forma ós lombos dos libros.

Es martillo para sacar cajos, martillo para hacer cajos

En backing hammer, collet hammer, bumping hammer

Vex. MARTELO

124 **matriz de perforar** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. peite perforador, MÁQUINA PERFORADORA

125 **mazo** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Martelo de madeira que, xunto co tamborete, serve para asenta-lo molde.

Es mazo, mazo para batir, maza

En mallet, heavy rapping hammer

Vex. TAMBORETE

126 **mesa da guillotina** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Mesa onde se apoia o papel ou libro para cortar sobre ela.

Es mesa de la guillotina, platina, pletina

En cutting table

127 **modelador** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta empregada na técnica de regula-la modelaxe para coiro.

Es modelador

En finishing tool for repousee work

128 **molde** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Plancha constituída por unha combinación de debuxos e letras que se estampan nas tapas dun libro.

Es molde, molde universal, plancha

En casting mould

129 **molde universal** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Prancha de ferro rectangular que se usa para toda clase de tapas.

Es molde universal

En universal casting mould

Vex. MOLDE

130 **numerador** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Aparello que serve para imprimir números sucesivos, mediante un dispositivo que permite cambia-la numeración despois de cada impresión.

Es numerador

En counter

131 **numeradora** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina para numerar libros, pregos e follas, que realiza a tintaxe por medio dun mecanismo incorporado que consiste nunha almofadiña impregnada de tinta.

SIN. paxinador

Es numeradora, foliador

En numbering machine

132 **padrón** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Molde empregado para a rotulación e decoración dos lombos e planos no libro que o encadernador realiza antes da estampación e que adoita conservar para usos posteriores.

Es plantilla

En stencil, maquette

133 **paíño** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta redonda para limpar con auga ou con alcohol os excesos de ouro ó dourar.

SIN. paociño, pauciño

Es palillo

En small stick

134 **paleta** *s. f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferro longo e estreito adaptado para a aplicación no lombo do libro, que se utiliza en quente para doura-los filetes xunto ós nervios dos lombos.

Es paleta

En pallet

Vex. FERRIÑO

135 **paociño** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. paíño

136 **pauciño** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. paíño

137 **paxinador** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. numeradora

138 **pedra de afiar** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. *afiadoira*

139 **pedra de aprimar** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Pedra de caliza pulimentada, como as que se utilizan en litografía ou similar, que serve de base para aprima-la pel.

Es piedra de chiflar, piedra para cercenar

En paring stone

140 **peite** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta composta por unha peza de madeira na que están cravadas púas metálicas aliñadas regularmente para realizar debuxos nas tintas aplicadas ó baño de pintar papeis de gardas.

Es peine

En marbling comb

141 **peite perforador** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Regra das máquinas perforadoras con agullas despuntadas para face-la perforación.

SIN. matriz de perforar

Es peine perforador, peine de perforar, matriz de perforar

En perforating bar, perforating comb

Vex. MÁQUINA PERFORADORA

142 **perforadora** *s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que se usa para abrir buratos mediante ferramentas xiratorias de dous cortes frontais en materiais que se manteñen suxeitos.

Es taladradora, perforadora

En drill, drilling tool, perforator hole

143 **peso** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta constituída por un rectángulo de chumbo ou ben un ladrillo macizo forrado de papel, que serve para soste-la película e a regra sobre os planos sen que se movan.

Es peso, pesa

En weight

144 **pica** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Barra de ferro cortante que termina en punta e se utiliza a man para cortar, marcar, etc.

Es rejón

En spike, pointed iron bar

145 **pincel** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Instrumento para pintar, máis fino cá brocha, composto por un mango que leva suxeito nun extremo un feixe de pelos e se emprega para diversas operacións ó dourar e brunir.

Es pincel, pincel de acuarela

En paintbrush

146 **pincel para cola** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Brocha útil para aplicar engrudo ou cola, redonda e de sedas naturais duras pero flexibles, suxeitas con arame e unha chapa fina.

Es pincel de cola, pincel de engomar, brocha para cola

En adhesive brush

Vex. PINCEL

147 **pío** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Mesa de ferro que serve para senta-la costura e redondea-los lombos dos libros.

Es pilón

En imposing table, stitching table

148 **pisón** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Prancha móbil que forma parte das guillotinas e cizallas e que, por medio dun volante, ten como misión suxeita-lo papel ou cartón mentres se produce a acción do corte da coitela sobre este.

Es pisón, pisón volante, prensa, prensador

En clamp of a paper cutter, automatic clamp

Vex. GUILLOTINA, CISALLA

149 **platina** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.2.2., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Peza de metal forte, pouco grosa e plana que serve de soporte en guillotinas, cisallas e prensas de dourar para a colocación do papel, cartón, tapas, etc. e que tamén serve de base para senta-la costura ou volve-lo libro.

Es platina, pletina, plato de la prensa de dourar

En bed, platen

Vex. PRENSA DE DOURAR, GUILLOTINA, CISALLA

150 **plancha** *s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Peza de latón cadrada e encorvada polo centro, como media esfera, que se coloca sobre cada lado das cubertas dos libros grandes e serve para conserva-las cubertas e o lombo, pois sobre ela descansa o libro cando se apoia no atril.

Es plancha, plancha de relieve

En stamping die, stamping plate

Vex. FERRIÑO

151 **pregadora** *s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que se emprega para prega-las follas impresas, despois do seu corte na guillotina.

SIN. máquina de dobrar

Es plegadora, máquina plegadora

En folder, folding machine

152 **premedora** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. barra de presión, PRENSA

153 **prensa** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que serve para comprimir e que consta, como elementos principais, de dúas plataformas que se apertan unha contra a outra por medio de parafusos e que ten formas diversas segundo os usos.

Es prensa

En press

154 **prensa de dourar** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina que serve para estampa-los títulos e diversas ornamentacións nas tapas dos libros.

Es prensa de dorar, volante, prensa estampadora, prensa para estampación en relieve

En stamping press, gilding press

155 **prensa de percusión** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Prensa pola que se consegue obter máis presión para o prensado de libros, mediante un volante fixado ó fuso.

Es prensa de percusión

En standing press, screw press, nipping press

156 **prensa para sacar caixos** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. máquina para sacar caixos

157 **punzón** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta consistente nun ferro cunha base cuadrilonga de 4 a 5 cm de altura, puído nunha extremidade, que leva na superficie o deseño da letra e serve para fura-las matrices.

SIN. lesna

Es punzón, punzón perforador, punzón de agujerear

En hole punching die, punch, punching pin

158 **rascadeira** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta semellante a un cicel gornecido de dentes que serve para rasca-lo lombo de maneira que facilite a entrada da cola entre os cadernos.

Es rascador

En squeegee

159 **raspadeira** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta empregada nas operacións de dourado de cortes para raspa-los bordos dun libro, consistente nunha folla afiada e curva por unha das súas beiras.

Es raspador, raspadora, rasqueta,

En scraper, eraser knife

160 **redondeador** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. curvador

161 **redondeadora de lombos** *loc.s.f.* < I.3.1.2.2., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Máquina para dar forma convexa ós lombos dos bloques dos libros.

Es redondeadora de lomos

En en back rounding machine

162 **regra** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta de aceiro doce puído que se emprega como guía cando se corta en liña recta co tallador.

Es regla

En rule

163 **roda** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >
Ferro para dourar ou gofrar en forma de disco circular, que xira sobre un eixe e, en quente, reproduce repetidamente, sobre as cubertas dos libros, o motivo que leva gravado.

Es rueda, rueda de dorar

En gilding roll, finishing roll

Vex. FERRIÑO

164 **rodete** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >
Ferramenta cilíndrica que se utiliza para xaspea-los cortes dun libro.

SIN. rodo

Es rodillo

En roller

165 **rodo** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. rodete

166 **serrón** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >
Serra de folla ancha empregada en encadernación para realizar sucos no lombo do libro para cadenetas e cordeis.

Es serrucho

En saw

167 **subela** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >
Ferramenta consistente nun ferro de punta fina inserto nun mango de madeira que se emprega para facer buratos.

Es lezna, lesna, subilla

En awl, cobbler's awl

168 **táboa de prensar** *loc.s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. tableiro

169 **tableiro** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Prancha pequena de folla de lata, cartón ou madeira dura, preferentemente de faia, de diversos tamaños, que se coloca nos planos do libro para suxeitalo na prensa nas operacións de pintar, dourar e brunir cortes.

SIN. táboa de prensar

Es chilla, tabla de prensar, tablero

En gilding board, shingle

170 **tallador** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Coitela que se utiliza para cortar materias laminadas brandas, como coiro, cartón, chapa de chumbo, etc.

Es tajador

En chopper, chopping tool

171 **talladora** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. cortante

172 **tallo** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Soporte de base rectangular, cunha cara perpendicular á base e a outra lixeiramente en declive, xeralmente de madeira, que serve para suxeita-lo libro nas operacións de doura-las contratapas.

SIN. cepo

Es tajo, pilote

En chopping block

173 **tamborete** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Cacho de madeira cadrado e plano na súa cara inferior, que se emprega, rodeado de papel, para baixa-las letras e deixalas todas á mesma altura.

Es tamborilete

En planer, type-planer

174 **tarro da cola** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Recipiente para prepara-la cola quente, que se compón de dous contedores: un de ferro fundido, onde se coloca a cola; e outro maior que contén ó primeiro e se enche con auga.

Es cazo de cola, olla para cola, tarro de pasta

En gluepot

175 **tear** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Armazón de listóns de madeira e barras delgadas de metal ou madeira que se utiliza para cose-los libros e ten como finalidade situar e tensa-los cordeis que conforman a costura.

Es telar

En sewing frame

176 **teiroa** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Columna ou guía vertical e paralela da prensa horizontal, unida a outra na súa base pola parte inferior da prensa e na súa parte superior por outra peza que fai de ponte ou traveseiro, deixando que a platina para o prensado corra verticalmente por elas.

Es telera, virgen

En brace

Vex. **PRENSA**

177 **tenaces de nervios** *loc.s.f.pl.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. tenazas de nervios

178 **tenazas de nervios** *loc.s.f.pl.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Pinzas de caras planas que se utilizan para cinguir, formar ou resalta-los nervios.

SIN. tenaces de nervios

Es entenallas, tenazas de nervios

En band-nippers, cutting nippers, cutting pliers

179 **tensor de fíos** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.2., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. disco tensor de fíos

180 **tesoira** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Ferramenta para cortar formada por dúas pezas en cruz que se unen por un punto central arredor do que xiran e que se collen cos dedos das mans pola parte posterior.

SIN. tesoiras

Es tijeras

En en scissors, shears

181 **tesoiras** *s.f.pl.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. tesoira

182 **tipo de imprenta** *loc.s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Carácter movable en forma de paralelepípedo que utiliza o dourador para a rotulación de letras nos lombos, que el mesmo xunta formando as palabras.

SIN. carácter tipográfico

Es tipo, letra de punzón, letra

En type, letter piece

183 **varal** *s.m.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. colgadoiro

184 **vasoiriña** *s.f.* < I.3.1.2.1., I.3.1.4.3., Encadernación, Artes e industrias gráficas >

Vex. cepillo para xaspear

4 índice alfabético de español

- alcuza, 1
 abrevadero, 17
 afiladera, 4
 afilador, 11
 aguja, 5
 aguja de encuadernador, 5
 aguja de encuadernar, 5
 aguja de punta roma, 5
 alisador, 7
 alisalomos, 7, 114
 almohadilla, 8
 almohadilla de dorar, 8
 alzadora, 10
 amoladera, 4
 aplanador, 3
 arquillo, 65
 barra, 14
 barra de presión, 14
 bastidor, 16
 bebedero, 17
 bebedero para pájaros, 17
 berbiquí, 18
 bisturí, 19
 bolsa plegadora, 20
 borneador, 56
 broca, 15, 18
 brocha para cola, 21, 146
 brocha para empastar, 21
 bruñidor, 22
 bruñidor de ágata, 62
 buril, 24
 burro, 25
 caballete, 25
 cartabón, 29
 cazo de cola, 174
 cepillo, 31, 32
 cepillo de mano, 31
 cepillo para jaspear, 32
 cincel, 34
 cincelito, 24
 cizalla, 36
 cizalla circular, 37
 cizalla para cartón, 37
 clavija, 30
 colgador, 46
 compás, 47
 compás de tornillo, 47
 componedor, 48
 cortapapeles, 50
 cortapliegos, 50
 cosedor, 16
 cosedora, 52
 cosedora con alambre, 53
 cosedora con hilo, 54

- cosedora con hilo vegetal, 54
- cuchilla, 41
- cuchilla para adobar el cuero, 44
- cuchilla para chiflar, 44
- cuchillo, 43
- cuchillo de dorar, 45
- cuchillo de encuadernador, 43
- cuchillo para cortar el oro, 45
- cuña, 55
- chapa de cinc, 57
- chapa de hojalata, 60
- chibalete, 25
- chifla, 44
- chilla, 169
- diente de lobo, 62
- disco tensor del hilo, 63
- embrague, 66
- embutidora, 67
- enceradora, 68
- encoladora, 69
- engomadora, 69
- engrapadora para encuadernación en rústica, 53
- entenallas, 178
- escobilla, 32
- escuadra, 73, 74, 88
- escuadra lateral, 72
- escuadra tope, 74
- espacio, 77
- espito, 46
- extendedor, 46
- filete, 82
- florón, 83
- foliador, 131
- formón, 84
- gubia, 87
- guía, 88
- guillotina, 89
- guillotina trilateral, 90
- hendedora, 78
- hierro, 80
- hierro de dorar, 80
- hierro de estampar, 80
- hoja, 41
- hornillo, 85
- ingenio, 42
- laminador, 91
- lanceta, 19
- lengua, 95
- lengüeta, 95
- lesna, 167
- letra, 182
- letra de punzón, 182
- lezna, 167
- lija, 97
- lija de madera, 97
- lima, 94
- listón redondeado, 56
- mango de punzón, 98
- mango para punta, 98
- máquina alzadora, 10
- máquina cizalladora, 36
- máquina cortaesquinas, 99
- máquina de alisar lomos, 114
- máquina de alzado, 10
- máquina de alzar, 10
- máquina de arrollar espirales, 108
- máquina de coser, 52
- máquina de coser con alambre, 53
- máquina de chiflar, 115
- máquina de encerar, 68
- máquina de encuadernar en espiral, 104
- máquina de encuadernar en rústica, 105
- máquina de entrar tapas, 116

- máquina de hacer tapas, 109
 máquina de hender, 78
 máquina de meter en tapas, 116
 máquina de poner tapas, 116
 máquina de redondear cantos, 110
 máquina de redondear esquinas, 110
 máquina de volver, 118
 máquina enceradora, 68
 máquina encoladora para lomos, 107
 máquina enlomadora, 107
 máquina hendedora, 78
 máquina para cortar índices, 117
 máquina para redondear y encolar lomos, 118
 máquina para sacar cajos, 119
 máquina perforadora, 120
 máquina plastificadora, 121
 máquina plegadora, 151
 máquina redondeadora de lomos, 118
 marco, 16
 martillo, 122
 martillo para hacer cajos, 123
 martillo para sacar cajos, 123
 matriz de perforar, 141
 maza, 125
 mazo, 125
 mazo para batir, 125
 mesa de la guillotina, 126
 modelador, 127
 molde, 128
 molde universal, 128, 129
 muela, 4
 numerador, 130
 numeradora, 131
 ojetera, 6
 olla para cola, 174
 paleta, 134
 palillo, 133
 pasador, 30
 peine, 140
 peine de perforar, 141
 peine perforador, 141
 perforadora, 142
 pesa, 143
 peso, 143
 piedra afiladora, 4
 piedra de chiflar, 139
 piedra para cercenar, 139
 pilón, 147
 pilote, 172
 pincel, 145
 pincel de acuarela, 145
 pincel de cola, 146
 pincel de engomar, 146
 piqueteadora, 111
 pisón, 148
 pisón volante, 148
 placa de estaño, 60
 plancha, 128, 150
 plancha de cinc, 57
 plancha de relieve, 150
 plantilla, 132
 platina, 126, 149
 plato de la prensa de dorar, 149
 plegadera, 64
 plegadora, 151
 pletina, 126, 149
 portapunzón, 98
 prensa, 148, 153
 prensa de dorar, 154
 prensa de percusión, 155
 prensa de sacar cajos, 119
 prensa estampadora, 154
 prensa para estampación en relieve, 154

- prensador, 148
- punzón, 157
- punzón de agujerear, 157
- punzón perforador, 157
- rascador, 158
- raspador, 159
- raspadora, 159
- rasqueta, 159
- redondeador, 56
- redondeadora de lomos, 161
- regla, 162
- rejilla, 40
- rejilla para jaspear, 40
- rejón, 144
- risclador, 76
- rodillo, 164
- rueda, 163
- rueda de dorar, 163
- serrucho, 166
- subilla, 167
- tabla de prensar, 169
- tablero, 169
- tajador, 170
- tajo, 172
- taladradora, 142
- tamborilete, 173
- tarro de pasta, 174
- telar, 175
- telera, 176
- tenazas de nervios, 178
- tensor de hilo, 63
- tijeras, 180
- tipo, 182
- trepante, 49
- tronquillo, 79
- troquel, 49
- troqueladora, 111
- virgen, 176
- volante, 154

índice alfabético de inglés

- (shear) blade, 41
- adhesive binding machine, 105
- adhesive brush, 146
- adhesive-spreading machine, 69
- agate burnisher, 62
- assembling machine, 10
- automatic clamp, 148
- awl, 167
- back gauge, 74
- back rounding machine, 161
- back smasher, 7
- back smashing machine, 114
- backing hammer, 123
- backing machine, 119
- band-nippers, 178
- bar, 14
- bed, 149
- binding needle, 5
- bit, 15
- bodkin handle, 98
- bonefolder, 64, 76
- book back gluer, 107
- book press, 25
- bookbinder's brass, 80
- bookbinder's needle, 5
- bookbinder's knife, 43
- book-sewing machine, 105
- brace, 176
- brush, 31
- bucket plate, 20
- bumping hammer, 123
- burin, 24, 34
- burnisher, 22
- carpenter's brace, 18
- casing machine, 109
- casing-in machine, 116
- casting mould, 128
- chisel, 84
- chopper, 170
- chopping block, 172
- chopping tool, 170
- clamp of a paper cutter, 148
- clamping bar, 14
- clutch, 66
- cobbler's awl, 167
- collating machine, 10
- collet hammer, 123
- compass, 47
- composing stick, 48
- corner cutting machine, 99
- corner rounder, 110
- corner rounding machine, 110
- counter, 130
- curved finishing tool, 65

- cutter-perforating machine, 78
- cutting machine, 89
- cutting nippers, 178
- cutting pliers, 178
- cutting table, 126
- deep drawing press, 67
- die-cutter, 111
- die-cutting machine, 111
- die-cutting press, 111
- draining board, 40
- drill, 142
- drill bit, 15
- drilling tool, 142
- drinking trough, 17
- edging knife, 44
- engraver's chisel, 24
- engraver's tool, 34
- eraser knife, 159
- etcher's needle, 24
- eyeletting machine, 6
- file, 94
- fillet, 82
- finishing burin, 3
- finishing roll, 163
- finishing stove, 85
- finishing tool, 79, 80
- finishing tool for repousee work, 127
- flattener, 3
- flattening machine, 114
- floral tool, 83
- fold plate, 20
- folder, 151
- folding machine, 151
- folding pocket, 20
- folding stick, 64, 76
- forming iron, 56
- gathering machine, 10
- gilder's knife, 45
- gilding board, 169
- gilding cushion, 8
- gilding knife, 45
- gilding press, 154
- gilding roll, 163
- glue brush, 21
- gluepot, 174
- gluer, 69
- glue-spreader, 69
- gluing machine, 69, 107
- gouge, 87
- graver, 24, 34
- grindstone, 4
- guide, 88
- guide board, 88
- guillotine knife, 41
- hammer, 122
- hand tool, 79
- handle of bodkin, 98
- hanger, 46
- heavy rapping hammer, 125
- hole punching die, 157
- imposing table, 147
- index tab cutting machine, 117
- knife, 43
- laminating machine, 121
- lancet, 19
- lath, 56
- letter piece, 182
- lettering pallet, 48
- locking-up quoin, 55
- machine for assembling pages, 104
- mallet, 125
- maquette, 132
- marbler's brush, 32
- marbling brush, 32

- marbling comb, 140
- marbling grill, 40
- nipping press, 155
- numbering machine, 131
- oilcan, 1
- paintbrush, 145
- pallet, 80, 134
- paper cutter, 89
- paper cutting machine knife, 41
- paper trimmer, 89
- paper trimming machine, 89
- paper-cutter, 50
- paperknife, 64, 76
- paper-knife, 50
- paring knife, 44
- paring machine, 115
- paring stone, 139
- peg, 30
- perfect binder, 105
- perforating bar, 141
- perforating comb, 141
- perforating machine, 120
- perforator hole, 142
- pin, 30
- planer, 173
- plastifying machine, 121
- platen, 149
- plough, 42
- plow knife, 95
- pointed iron bar, 144
- polisher, 22
- press, 153
- press knife, 49
- pressure bar, 14
- punch, 157
- punching machine, 111, 120
- punching pin, 157
- purfling, 82
- quoin, 55
- razor strop, 11
- rear gauge, 74
- roller, 164
- rolling machine, 91
- rotary cutter, 37
- rounding-and-lining machine, 118
- rule, 162
- sander, 97
- saw, 166
- scalpel, 19
- scissors, 180
- scraper, 159
- screw press, 155
- setting stick, 48
- sewing bench, 16
- sewing frame, 16, 175
- sewing machine, 52
- sewing press, 16
- sewing rack, 16
- shearing machine, 36
- shears, 36, 180
- shingle, 169
- side gauge, 72
- side plate, 72
- slitting machine, 78
- small stick, 133
- smoothing blade, 7
- smoothing tool, 7
- space, 77
- spike, 144
- spine glueing machine, 107
- spine gluing machine, 107
- spiral binder, 104
- spiral binding machine, 104
- spiral winding machine, 108

- splitting machine, 78
- square, 29
- square, 73
- squeegee, 158
- stamping die, 150
- stamping plate, 150
- stamping press, 154
- standing press, 155
- stencil, 132
- stitcher, 52
- stitching machine, 52
- stitching needle, 5
- stitching table, 147
- strop, 11
- thread sewing machine, 54
- thread stitching machine, 54
- thread tension disk, 63
- thread tensioner, 63
- three-edge cutter, 90
- three-knife cutting machine, 90
- three-knife trimmer, 90
- three-sided cutting machine, 90
- tinplate, 60
- tooth burnisher, 62
- trestle, 25
- try square, 73
- tuning peg, 30
- tuning pin, 30
- type, 182
- type-planer, 173
- unit tool, 79
- universal casting mould, 129
- water bowl, 17
- waxer, 68
- waxing machine, 68
- weight, 143
- whetstone, 4
- wire stitcher, 53
- wire stitching machine, 53
- zinc plate, 57

Bibliografía

6.1. Obras lexicográficas

- AMBRUZZI, L. (1973), *Nuovo dizionario spagnolo-italiano, italiano-spagnolo*. Torino, Paravia (2 vols.).
- ARES VÁZQUEZ, M.C. et al. (1987), *Diccionario Xerais da lingua*. Vigo, Edicións Xerais de Galicia.
- BEIGBEDER ATIENZA, F. (1988), *Nuevo diccionario politécnico de las lenguas española e inglesa*. Madrid, Ediciones Díaz de Santos (2 vols.).
- CHORAO, J. BIGOTTE (dir.) (1995), *Dicionário visual verbo (português-francês-inglês)*. Lisboa, Editorial Verbo.
- CID CABIDO, X. (ed.) (2000), *Gran diccionario Xerais da lingua*. Vigo, Edicións Xerais de Galicia.
- COSTA, J. ALMEIDA & A. SAMPAIO E MELO (1999), *Dicionário da língua portuguesa*. Porto, Porto Editora (8ª ed.).
- DE HOLANDA FERREIRA, A. BUARQUE (1999), *Novo Aurélio século XXI*. Río de Janeiro, Editora Nova Fronteira (3ª ed.).
- FABRA, P. (1993), *Diccionari general de la llengua catalana*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans (1ª ed.: 1932).
- FEIXÓ, X. (1999), *Diccionario Cumio da lingua galega*. Vigo, Ed. do Cumio.
- FIGUEIREDO, C. (1996), *Grande Dicionário da Língua Portuguesa*. Lisboa, Bertrand Editora, 25ª ed., (2 vols.).

- GARCÍA-PELAYO Y GROSS, R. (2000), *Gran diccionario Larousse (español-francés, français-espagnol)*. Barcelona, Larousse Editorial.
- GRAN ENCICLOPEDIA LAROUSSE (1991), Barcelona, Editorial Planeta (24 vols.).
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (1995), *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona, Institut D'Estudis Catalans.
- LÓPEZ VARELA, A., A. PICHEL LORENZO & E. FACAL CANCELA (1992), *Vocabulario temático ilustrado galego-français-español-English*. Vigo, Editorial Galaxia.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. (1995), *Diccionario de lexicografía práctica*. Barcelona, Bibliograf.
- MOLINER, M. (1982), *Diccionario de uso del español*. Madrid, Gredos (2 vols.).
- NOIA CAMPOS, M.C. (coord.) (1997), *Diccionario de sinónimos da lingua galega*. Vigo, Editorial Galaxia.
- OTERO PEDRAYO, R. (dir.) (1974-2000), *Gran enciclopedia gallega*. Santiago de Compostela (36 vols.).
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA (2001), *Diccionario de la Lengua Española*. Madrid, Editorial Espasa Calpe, 22ª ed. (2 vols.).
- REAL ACADEMIA GALEGA (1997), *Diccionario da Real Academia Galega*. Vigo, Edicións Xerais de Galicia & Editorial Galaxia.
- SACRISTÁ I ARTIGAS, M. (ed.) (1988), *Gran diccionari de la llengua catalana*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana.
- SANTAMARINA, A. (ed.) (2000), *Diccionario de diccionarios*. Instituto da Lingua Galega. A Coruña, Fundación Barrié de la Maza.
- SANTAMARINA, A. & M. GONZÁLEZ GONZÁLEZ (1989), *Vocabulario ortográfico da lingua galega*. Santiago de Compostela, Instituto da Lingua Galega–Real Academia Galega.
- SECO, M. (dir.) (1999), *Diccionario del español actual*. Madrid, Aguilar (2 vols.).
- SMITH, C. (2001), *The Collins Spanish Dictionary (Spanish-English, English-Spanish)*. Barcelona, Grijalbo.
- WEBSTER, M. (1993), *Webster's Third New International Dictionary of the English Language*. Massachusetts, Springfield.
- ZINGARELLI, N. (2001), *Vocabolario della lingua italiana*. Bologna, Zanichelli Editore.

6.2. Obras e recursos terminolóxicos

- BERMEJO MARTÍN, J.B. (coord.) (1998), *Enciclopedia de la encuadernación*. Madrid, Ollero & Ramos editor.
- BLANCO VALDÉS, X.L. (1993), *Léxico editorial castelán-galego*. Santiago de Compostela, Servicio de Normalización Lingüística da Universidade.
- CASALS, R. (1985), *Terminología técnica de artes gráficas (español-inglés, inglés-español)*. Barcelona, Tecnoteca (2 vols.).
- ETHERINGTON, D. & M. ROBERTS (1997), *Bookbinding and the Conservation of books. A Dictionary of Descriptive Terminology*. <<http://palimpsest.stanford.edu/don/toc/dontoc-a.html>>. *Data da última consulta: 10-10-2001*. (Actualizado 27-1-1997).
- EURODICAUTOM. <<http://europa.eu.int/eurodicautom>>. *Data da última consulta: 10-10-2001*.
- GREENFIELD, J. (1998), *ABC of bookbinding. A unique glossary with over200 illustrations for collector and librarians*. New Castle, Oak Knoll Press.
- JOSEPH I MAYOL, M. (1991), *Com es fa un llibre: diccionari de les arts gràfiques*. Barcelona, Editorial Pòrtic.
- LIPSCOMBE, C. *Glossary of bookbinding terms*. <<http://webnz.com/red/gla-e.htm>>. *Data da última consulta: 10-10-2001*. (Actualizado 14-7-2001).
- MARTÍN E. & L. TAPIZ (1981), *Diccionario enciclopédico de las artes e industrias gráficas*. Barcelona, Ediciones Don Bosco.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. (1974), *Diccionario de tipografía y del libro*. Madrid, Labor.
- MCCLEARY, J. (1997), *Conservación de libros y documentos. Glosario de términos técnicos (inglés-español, español-inglés)*. Madrid, Clan editorial.
- MUSEU NACIONAL DA IMPREMSA, JORNAIS E ARTES GRÁFICAS. *Glossário* <www.imultimedia.pt/museuirtpress/port/frame6.html>. *Data da última consulta: 11-12-2001*.
- MÜLLER, W. et al. (1981), *Dictionary of the graphic arts industry in eight languages (English, German, French, Russian, Spanish, Polish, Hungarian, Slovak)*. Berlín, Verlab Technik.
- OFFICE DE LA LANGUE FRANÇAISE. *Le grand dictionnaire terminologique* <http://www.granddictionnaire.com/_fs_global_01.htm>. *Data da última consulta: 10-10-2001*.

- PARADIS, L. (1993), *Vocabulaire des industries graphiques/ Graphic arts vocabulary*. Bulletin de terminologie = Terminology, 210. Ottawa, Ministre des Approvisionnements et Services.
- RIPLEY-DUGGAN, E. (1996), *Wilsey rare books*. <<http://www.wilsey.net/glossary.html>>. *Data da última consulta: 10-10-2001*.
- RIVAS, P. (1995), *Oficios perdidos. Léxico dos ferreiros*. Lugo, Servicio de Publicacións da Deputación Provincial.
- TERMCAT. Centre de Terminologia. <www.termcat.es>
- TERMCAT. Centre de Terminologia (1998), *La industria a Catalunya. Lèxic d'arts gràfiques i edició*. Barcelona, Departament d'Industria, Comerç i Turisme da Generalitat de Catalunya.

6.3. Obras especializadas

- ÁLVAREZ LOZANO, N. (1991), *De Sumeria ó Códice Miniado*. A Coruña, Xunta de Galicia.
- ARIAS, X. (1995), *A encuadernación*. Santiago de Compostela, Consellería de Cultura e Deportes da Xunta de Galicia.
- BANET, D. (1985), *Encuadernación en 5 lecciones*. Barcelona, L.E.D.A.
- BIBLIOTECA PROFESIONAL E.P.S. (1966), *Manual del encuadernador, dorador y prensista (M.E.C. Enseñanza Primaria)*. Barcelona, Escuela gráfica salesiana, 6ª ed.
- BUJÁN, D. (1995), *O gravado*. Santiago de Compostela, Consellería de Cultura e Deportes da Xunta de Galicia.
- CASALS, R. (1982), *Pequeño offset del original al impreso*. Barcelona, Ediciones Don Bosco.
- CORDEROY J. (1973), *Bookbinding for beginners*. Londres, Studio Vista. [Traducción ó castelán de Yolanda K. de Stock: *Encuadernación*, Bos Aires, Kapelusz.]
- COSTA PÉREZ, E. (1999), *Os oficios*. Santiago de Compostela, Museo do Pobo Galego.

- ENCICLOPEDIA ENCARTA, <<http://encarta.msn.es/>>. *Data da última consulta: 10-10-2001.*
- ENCYCLOPAEDIA BRITANNICA <www.britannica.com>. *Data da última consulta: 10-10-2001.*
- GÓMEZ RAGGIO, F. (1995), *El libro de la encuadernación*. Madrid, Alianza Editorial.
- GOY DIZ, A.E. (1998), *Artistas, talleres gremios en Galicia (1600-1650)*, Santiago de Compostela, Servicio de Publicacións da Universidade.
- LEIRO, A., X.R. DAPORTA & S. OTERO (1993), *As telleiras: cabaqueiros*. Vigo, Ir Indo.
- LÓPEZ SERRANO, M. (1972), *La encuadernación española*. Madrid, Anaba.
- LORENZO FERNÁNDEZ, X. (1962-1973), "Etnografía. Cultura material", en R. Otero Pedrayo (dir.), *Historia de Galiza*, Madrid, Akal Editor, tomo II, 1979 (3 vols.).
- LORENZO FERNÁNDEZ, X. (1983), *Os oficios*. Vigo, Editorial Galaxia.
- MARTÍN, A.G. (1977), *Finishing processes in printing*. Londres, Focal Press Limited. [Traducción ó castelán de D. Santano y Leon: *Encuadernación (técnicas clásicas y modernas)*. Madrid, Paraninfo.]
- MARTÍN, E. (1983), *Cómo se hace un libro*. Barcelona, Ediciones Don Bosco.
- MARTÍN, E. (1970), *La composición en artes gráficas*. Tomo primero. 8ª ed., Barcelona, Edebé (2 vols.).
- MARTÍN, E. (1987), *La composición en artes gráficas*. Tomo segundo. 7ª ed., Barcelona, Edebé (2 vols.).
- MONJE ALAYA, M. (1995), *El arte de la encuadernación*. Madrid, Libros Clan A. Gráficas, 2ª ed.
- NASCIMENTO, A. AUGUSTO & A. DIAS DIOGO (1984), *Encadernação portuguesa medieval. Alcobça*. Lisboa, Imprensa nacional–Casa da Moeda.
- PERSUY A. & S. EVRARD (1999), *La Reliure*. Editions Solar. [Traducción ó castelán de M.J. Crespi de Valldaura: *La encuadernación. Técnica y proceso*. Madrid, Ollero & Ramos Editor.]
- PERSUY, A. (1980), *La Reliure*. Editions Solar. [Traducción ó portugués de Maria do Carmo Cary: *A encadernação*. Lisboa, Editorial Presença.]

- RIBERHOLT, K. & A. DRASTRUP (1982), *Indbinding af bøger*. [Traducción ó castelán de Andrés Linares: *La encuadernación en casa*. Madrid, Edaf.]
- SABREL, M. (1997), *Manual práctico del encuadernador*. Madrid, Clan librería-editorial.
- VÁZQUEZ PINTOR, X. (1996), *Os vellos oficios*. Vigo, Xerais de Galicia.

6.4. Obras de referencia

- AUGER, P. & L. ROUSSEAU (1987), *Metodologia de la recerca terminològica*. Barcelona, Departament de Cultura da Generalitat de Catalunya. [Traducción e adaptación de Mª Teresa Cabré i Castellví sobre unha primeira versión de J. Roure i Morist].
- CABRÉ I CASTELLVÍ, M.T. (1994), *La terminología. La teoría, los métodos y las aplicaciones*. Barcelona, Generalitat de Cataluña.
- CONSELLO DA CULTURA GALEGA (1993), *Informe da comunicación en Galicia*. Santiago de Compostela, Consello da Cultura Galega.
- DUBUC, R. (1985), *Manuel pratique de terminologie*. Montreal, Linguatex.
- FEDOR DE DIEGO, A. (1995), *Terminología. Teoría y práctica*. Unión Latina. Equinoccio Ediciones de la Universidad de Bolívar.
- FREIXEIRO MATO, X.R. (1999), *Gramática da lingua galega. III volume: Semántica*. Vigo, Edicións A Nosa Terra (3 vols.).
- GONZÁLEZ GONZÁLEZ, M. (1999), “A terminoloxía e os servicios de normalización lingüística de Galicia”, en *Actas dos II encontros para a normalización lingüística (28, 29 e 30 de outubro de 1998)*. Santiago de Compostela, Consello da Cultura Galega.
- RODRÍGUEZ RÍO, X. (1996), “Os traballos terminolóxicos en lingua galega. Unha aproximación á súa situación e ás súas necesidades” en *Cadernos da Lingua*, A Coruña, Real Academia Galega 13, 35-74.
- SAGER, J.C. (1990), *A practical course in terminology processing*. Amsterdam, John Benjamins.

TERMCAT (1990), *Metodologia del treball terminològic*. Barcelona, Departament de Cultura da Generalitat de Catalunya.

WÜSTER, E. (1979), *Einführung in die Allgemeine Terminologielehre und Terminologische Lexicographie*. (2 vols.), Viena, Springer. [Traducción ó castelán de Mª Teresa Cabré i Castellví: *Introducción a la teoría general de la terminología y a la lexicografía terminológica*. Barcelona, Institut Universitari de Lingüística Aplicada da Universitat Pompeu Fabra, 1998.]